

การทดสอบทางจิตวิทยา (Psychological Test)

นฤมล ชุนไกร*

บทคัดย่อ

การทดสอบทางจิตวิทยาเป็นเครื่องมือที่เป็นปรนัยและมาตรฐานสำหรับวัดตัวอย่างพฤติกรรมหลาย ๆ ด้าน เพื่อรู้/เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ ทำนายพฤติกรรมของมนุษย์ และควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งในการเลือกใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา ผู้ที่จะใช้แบบทดสอบจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ และได้รับการฝึกการใช้แบบทดสอบมาแล้วอย่างดี มีการควบคุมการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาอย่างเข้มงวด มีการพิจารณาผู้ใช้แบบทดสอบและสถานการณ์การใช้แบบทดสอบอย่างรอบคอบ ส่วนการสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยานั้น ผู้สร้างต้องยึดหลักสำคัญ 2 เรื่อง คือ ความครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสมของรูปแบบของข้อคำถาม และขั้นตอนหรือกระบวนการในการสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยาจะแตกต่างกันไปตามประเภท และจุดมุ่งหมายของแบบทดสอบ ดังนั้น การทดสอบทางจิตวิทยาเป็นสิ่งที่ช่วยให้เราได้เข้าใจพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถที่จะทำนายพฤติกรรมและช่วยพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

Abstract

A psychological Test is a tool that it is objective and a standard for measuring many aspects of behavior. To know, understand, predict and control human behavior when using of a psychological test, the user must have knowledge, expertise and training of using the test well. Be controlled in using the test for rigorous psychological testing. Considered the test and user all the scenarios of using the test carefully. When building a psychological test, builders must adhere to two issues : the coverage of the content and the suitability of the format for the questions. The process of building a psychological test will vary according to the type and purpose of the test. Thus, a psychological test helps to understand the behavior that occurs, the ability to predict behavior and develop the behavior of individuals in a society where everyone can be happy.

บทนำ

การวัดทางการศึกษาและจิตวิทยาเป็นการวัด “คุณลักษณะภายใน” ของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สังเกตไม่ได้โดยตรง แต่มีความสำคัญและจำเป็นต้องศึกษา เพราะว่าคุณลักษณะภายในส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อการแสดงออกต่อพฤติกรรมภายนอกของบุคคล ซึ่งสามารถสังเกตได้ ดังนั้น ถ้าเราสามารถวัดคุณลักษณะภายในและเชื่อมโยงความเกี่ยวข้องกันกับพฤติกรรมภายนอกได้จะทำให้เรามีความรู้และสามารถทำความเข้าใจถึงสาเหตุแห่งการเกิดพฤติกรรมของบุคคล สามารถทำนายการเกิดพฤติกรรม และจะนำไปสู่ความสามารถในการควบคุมการเกิดพฤติกรรม และพัฒนาให้เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม อันจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อมวลมนุษยชาติ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552 : 25 – 26) นักจิตวิทยาและนักวัดผลจึงได้สร้างเครื่องมือวัดทางจิตวิทยาที่เรียกว่าแบบทดสอบทางจิตวิทยา โดยอาศัยกระบวนการที่เป็นระบบเป็น

* นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม รุ่นที่ 5

ระเบียบและมีการจัดทำเป็นมาตรฐานขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อจัดความลำเอียงของผู้ทดสอบที่อาจจะมิได้และเป็น การจัดความได้เปรียบเสียเปรียบของผู้รับการทดสอบ (บุญมั่น ธนาศุภวัฒน์, 2541 : 9)

การทดสอบทางจิตวิทยา (Psychological Test) หมายถึง เครื่องมือที่เป็นปรนัยและมาตรฐาน สำหรับวัดตัวอย่างพฤติกรรม แบบสอบจิตวิทยาก็เหมือนแบบสอบในวิทยาศาสตร์แขนงอื่น ๆ (Anastasi, Anne, 1982 : 22) การทดสอบทางจิตวิทยามีหลายด้าน เช่น การทดสอบเชาว์ปัญญา การทดสอบความ ถนัดด้านต่าง ๆ การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทดสอบบุคลิกภาพ ความสนใจ ทักษะคิด ฯลฯ ใน การทดสอบพฤติกรรมนั้นไม่มีวิธีการตัดสินหรือให้ค่าของคำตอบของแบบทดสอบต่างกัน 2 แนว คือ

1) คำตอบจากแบบทดสอบ สติปัญญา ความถนัดด้านต่าง ๆ และจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ การเรียน สามารถจำแนกตามหลักเกณฑ์ที่แน่นอนว่าถูกหรือผิด นับได้ว่าเป็นการทดสอบเชิงปรนัย

2) คำตอบจากแบบทดสอบบุคลิกภาพ ความสนใจ ทักษะคิด ฯลฯ ได้จากความรู้สึกนึกคิดของ ผู้ตอบจึงไม่อาจตัดสินใจได้ว่าคำตอบนั้นผิดหรือถูกนับได้ว่าเป็นการทดสอบเชิงอัตนัย

การทดสอบทางจิตวิทยา จึงเป็นวิธีการวัดพฤติกรรมวิธีหนึ่งที่ใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยานั้น มุ่งเน้นวัดพฤติกรรมหลาย ๆ ด้านเพื่อบอกลักษณะของมนุษย์ทั้งทางด้านเชาว์ปัญญา ความสามารถ ลักษณะ นิสัย ความสนใจ และบุคลิกภาพอันเป็นผลรวมของบุคคลดังกล่าวมาแล้ว การวัดลักษณะมนุษย์ด้านต่าง ๆ นั้นเป็นการวัดพฤติกรรม 2 ประเภท คือ

1. **พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior)** เป็นกิริยาอาการที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน นับได้ วัดได้ เช่น การพูด การยิ้ม การยืน เดิน นั่ง กระโดด เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมโมลาร์ (Molar behavior) ที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย แต่ถ้าเป็นพฤติกรรมโมเลกุล (Molecular behavior) ซึ่งเป็น พฤติกรรมอันเกิดจากอวัยวะที่อยู่ภายในร่างกาย เช่น คลื่นสมอง การเต้นของหัวใจ การบีบตัวของกระเพาะ อาหาร เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้จะวัดได้ก็ต้องอาศัยเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์

2. **พฤติกรรมภายใน (Covert behavior)** เป็นความในใจของแต่ละคนที่วัดได้ยาก พฤติกรรม ดังกล่าวเป็นพฤติกรรมด้านความคิด ความรู้สึก อารมณ์ การจำ การรับรู้ การรู้สึก จึงอาศัยเครื่องมือที่มีความ เสี่ยง เครื่องมือดังกล่าวมักจะเป็นแบบสำรวจ หรือแบบทดสอบทางจิตวิทยา

จุดมุ่งหมายของการทดสอบทางจิตวิทยา

การทดสอบทางจิตวิทยาเป็นวิธีหนึ่งในการวัดทางจิตวิทยาซึ่งมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อรู้และเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ การทดสอบเป็นการค้นหาความจริงที่เป็นปรากฏการณ์ ธรรมชาติ หมายถึง การค้นหาสาเหตุของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้รู้และเข้าใจว่าปัจจัย ไตส่งผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือจากการทดสอบทำให้รู้รู้อะไรคือรางวัลที่เด็กชอบทำให้ เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เป็นต้น

2. เพื่อทำนายพฤติกรรมของมนุษย์ การเข้าใจปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรม ทำให้สามารถทำนายพฤติกรรมของมนุษย์ได้ ตัวอย่างเช่น การ ทดสอบเชาว์ปัญญาสูงกว่าเด็กเรียนซ้ำเป็น 2 เท่า และศึกษาพบว่าคะแนนเชาว์ปัญญามีความสัมพันธ์ สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเด็กเรียนซ้ำ หรือเมื่อเราเข้าใจ “พฤติกรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นเมื่อเขาได้รับสิ่งที่ เขาพอใจ” เราจึงสามารถทำนายได้ว่า เด็กที่ทำการบ้านแล้วได้รับสิ่งที่เขาพอใจ เด็กจะทำการบ้านอีกในวัน ต่อมา

3. เพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ หมายถึง การจัดสภาพการณ์ เพื่อให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ตามที่เราต้องการได้ เช่น จัดสภาพการณ์ที่มีรางวัลที่เด็กพอใจไว้ให้แสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา หรือจัด เบี้ยขยันไว้สำหรับพนักงานที่มาทำงานแต่เช้า เป็นต้น

การเลือกใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา

ในการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยานั้นผู้ใช้มักจะประสบปัญหา คือ มักจะใช้ในทางที่ผิดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้รับการทดสอบเป็นอย่างยิ่งเพราะการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาเป็นการใช้เครื่องมือวัดลักษณะภายในดังกล่าวแล้ว จึงมีสิ่งที่จะใช้ได้กับทุกคนจะพิจารณาได้จากคำพูดต่อไปนี้

“วันนี้เธอทำแบบทดสอบความวิตกกังวลแล้วได้คะแนนสูง ฉันว่าเธอคงเป็นโรคประสาทแน่ ๆ”

“ผมว่าเธอคงเป็นคนก้าวร้าวเพราะเธอได้คะแนนจากแบบทดสอบฉบับนี้สูง”

“ฉันให้ลูกสาวของฉันทำแบบทดสอบ “รอร์ชาร์ท” แล้วฉันจึงรู้ว่าแกเป็นคนพิการทางจิต”

จากคำพูดข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ยังมีคนเข้าใจผิดเกี่ยวกับการใช้แบบทดสอบอยู่มาก เพราะคิดว่าเป็นของง่าย ๆ ใคร ๆ ก็นำไปใช้ได้ แท้ที่จริงแล้ว ผู้ที่จะใช้แบบทดสอบได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ และได้รับการฝึกการใช้แบบทดสอบมาแล้วอย่างดี ดังนั้น จึงได้มีการควบคุมการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาอย่างเข้มงวด มีการพิจารณาผู้ใช้แบบทดสอบอย่างรอบคอบ รวมทั้งสถานการณ์การใช้แบบทดสอบด้วย เช่น จะสังเกตเห็นได้ว่าสถาบันหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบมักจะไม่ให้ยืมแบบทดสอบไปใช้เอง ถ้าจะให้ยืมใช้ก็จะต้องมีบุคลากรของหน่วยงานดำเนินการทดสอบได้ เพราะหน่วยงานนั้นต้องการควบคุมการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาให้รัดกุมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการเลือกใช้แบบทดสอบจิตวิทยาผู้เขียนขอกล่าวตามประเด็น ดังนี้

1. เหตุผลที่มีการเข้มงวดในการควบคุมแบบทดสอบ

1.1 เพื่อป้องกันมิให้แบบทดสอบถูกเผยแพร่ออกไปจนเป็นที่คุ้นเคยของคนทั่วไป เช่น มีการแอบนำไปฝึกฝนก่อนทำจริง จะทำให้แบบทดสอบขาดความตรงหรือมีความตรงน้อย

1.2 เพื่อให้เชื่อมั่นว่าผู้ใช้แบบทดสอบนั้น มีความรู้ความสามารถในการใช้แบบทดสอบจริง ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1.2.1 รู้จักเลือกแบบทดสอบไปใช้ให้ถูกต้องตามสถานการณ์

1.2.2 ดำเนินการสอบและการให้คะแนนถูกต้องรัดกุม

1.2.3 การแปลความหมายของคะแนนถูกต้องเป็นไปตามหลักวิชา นำผลที่ได้ไปใช้ในทางที่

ถูกต้องเหมาะสม

2. แนวคิดในการเลือกใช้แบบทดสอบ ครอนบาค (Cronbach, 1954 : 24) ได้เสนอแนวคิดในการเลือกใช้แบบทดสอบ ดังนี้

2.1 พิจารณาจุดประสงค์ในการทดสอบและกลุ่มประชากรที่จะทดสอบ แล้วเลือกแบบทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และกลุ่มประชากรที่ต้องการ

2.2 ตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล เพื่อจะได้เข้าใจคะแนนจากการทดสอบและเพื่อปรับข้อความจากแบบทดสอบ

2.3 ศึกษาเอกสารที่ผู้พัฒนาแบบทดสอบใช้และหลีกเลี่ยงการใช้แบบทดสอบที่ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์ หรือมีคำอธิบายไม่ชัดเจนหรือไม่สมบูรณ์

2.4 ทำความคุ้นเคยกับแบบทดสอบว่าจะใช้แบบทดสอบเมื่อไร อย่างไรแล้วพัฒนาและทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง

2.5 อ่านวิธีการประเมินของแบบทดสอบเพื่อหาทางเลือกในการวัด พยายามศึกษาหลักฐานที่สนับสนุนเจตนาธรรมณ์ (claim) ของผู้พัฒนาแบบทดสอบ

2.6 ตรวจสอบชุดตัวอย่างและแสดงตัวอย่างคำถาม คำอธิบายกระดาษคำตอบ คู่มือและแบบรายงานคะแนนก่อนเลือกใช้

2.7 เลือกใช้เนื้อหาของแบบทดสอบและกลุ่มมาตรฐานหรือกลุ่มสำหรับเปรียบเทียบที่เหมาะสม

2.8 เลือกใช้เฉพาะแบบทดสอบที่เป็นทักษะที่จำเป็นต้องทดสอบและสามารถแปลความหมายได้อย่างถูกต้อง

3. วิธีเลือกใช้แบบทดสอบ ในการนำแบบทดสอบไปใช้ในการทดสอบผู้ใช้ควรพิจารณาในเรื่องรายละเอียด ส่วนสำคัญ คุณภาพและความสะดวกในการนำแบบทดสอบไปใช้

โอกาสในการใช้แบบทดสอบ

ทอปลิส ดุเลวิกส์ และเฟลทเชอร์ (Toplis, Dulewicz and Fletcher, 1991 : 44 - 46) ได้กล่าวว่า จะใช้แบบทดสอบในกรณีต่อไปนี้

1. เพื่อใช้คัดเลือกขั้นสุดท้าย คือใช้แบบทดสอบคัดเลือกขั้นสุดท้ายจากสัดส่วนของคนกลุ่มใหญ่ ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานต่ำสุด เช่น เกณฑ์มาตรฐานต่ำสุด 70% แต่ปรากฏการณ์ว่าผู้รับการทดสอบได้คะแนนร้อยละประมาณ 60 - 68 และต่ำกว่านั้น ถ้าพิจารณาเห็นว่าแบบทดสอบนั้นมีคุณภาพมีอำนาจในการทำนายความสำเร็จได้ดีก็จะใช้วิธีประหยัด คือ เรียกผู้รับการทดสอบมาสอบเป็นรายคนอีกครั้ง เฉพาะผู้ที่ทำการทดสอบได้คะแนนในระดับสูง เมื่อจำนวนผู้สอบได้มีจำนวนไม่เหมาะสมก็น้อยไป หรือจะให้ประหยัดขึ้นก็เรียกมาสอบเป็นกลุ่ม ๆ ละ 20 คน

2. ใช้แบบทดสอบเป็นส่วนหนึ่งในการเลือกครั้งสำคัญ เหตุที่ใช้แบบทดสอบเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการทดสอบใหญ่เพราะ

2.1 ผู้รับการทดสอบเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการขั้นสุดท้าย คือ ถ้าผู้รับการทดสอบมีคะแนนความสามารถไม่แตกต่างกัน มีศักยภาพในการทำงานในระดับสูง ทำให้เกิดปัญหาว่าคะแนนแบบทดสอบอาจจะชี้แนะศักยภาพที่ดี ยกแก่การตัดสินใจได้ถูกต้อง จึงต้องใช้แบบทดสอบพิเศษเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ

2.2 เปิดโอกาสให้ผู้รับการทดสอบ มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและยืนยันความสนใจที่มีต่อองค์การและกลุ่ม

3. ใช้แบบทดสอบเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบรายละเอียดเป็นครั้งสุดท้ายมากกว่าการทดสอบก่อน ด้วยเหตุผลที่ว่า

3.1 ผู้ประเมินรอบสุดท้ายอาจจะเป็นส่วนที่จากสำนักงานใหญ่ที่เคยทำการทดสอบแบบทดสอบนี้มาแล้ว

3.2 บางครั้งนักจิตวิทยาที่ปรึกษามีอาชีพจากภายนอกหรือภายในองค์การได้ให้คำแนะนำในการเลือกแบบทดสอบเป็นส่วนหนึ่งของการเลือกขั้นสุดท้าย เมื่อพบว่าการทดสอบครั้งแรกไม่น่าเชื่อถือ

3.3 เมื่อต้องการความมั่นใจในการประเมิน ผู้รับการทดสอบจึงทำการทดสอบอีกครั้ง

3.4 เป็นการห่วงเหนียวเพื่อรอผู้ชำนาญการ จนกระทั่งถึงกระบวนการสุดท้าย คือ การใช้แบบทดสอบตรวจสอบรายละเอียดครั้งสุดท้าย

4. ใช้ทดสอบเพื่อพัฒนาการเลือกอาชีพและเพื่อจุดประสงค์อื่น ๆ แบบทดสอบมิใช่ใช้เพื่อคัดเลือกบุคคลเท่านั้น แต่ยังใช้เพื่อช่วยบุคคลในการพัฒนาอาชีพและช่วยในการวางแผนอาชีพ วิธีการใช้แบบทดสอบเพื่อพัฒนาการเลือกอาชีพมี 3 วิธี คือ

4.1 ใช้โดยนักจิตวิทยาอาชีพหรือผู้บริหารที่ได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี ทำการศึกษาและให้คำปรึกษาให้ข้อมูลอาชีพ

4.2 ใช้ข้อมูลจากแบบทดสอบวางแผนการพัฒนาอาชีพสร้างศูนย์การทดสอบให้บุคคลแข่งขันทำแบบทดสอบ เพื่อประเมินพฤติกรรมโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบบุคลิกภาพของไมเออร์ส-บริก (Myers-Brigg Type Indicator) เป็นต้น

4.3 ใช้แบบทดสอบในการพัฒนาทีม ใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ เพื่อเตรียมสร้างทีมงาน ซึ่งเบลบินและคนอื่น ๆ (Belbin. Ct al, 1981 cited in Toplis. Dulewicz and Fltcher, 1991 : 49) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มทำงานที่มีคุณภาพต่างกันที่รวมกลุ่มกันอย่างเหมาะสมทำงานได้ดีกว่ากลุ่มที่เกิดจากการสุ่ม

หลักการสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยา

การสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยานั้น ผู้สร้างต้องยึดหลักสำคัญ 2 เรื่อง คือ

1. **ความครอบคลุมในมิติทฤษฎี** ผู้สร้างแบบทดสอบต้องรู้ว่าเนื้อหาของนั้นครอบคลุมมิติทฤษฎีทฤษฎีกล่าวไว้มีอะไรบ้าง มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องใดบ้าง

2. **วิธีการวัดที่เหมาะสม** คือ ต้องรู้ว่าจะเสนอข้อคำถามในรูปแบบใดหรือลักษณะใด เช่น เสนอรูปภาพหรือเรื่องเล่า รูปภาพหรือกิจกรรม หรือบทละคร ในเรื่องของรูปแบบนั้นผู้สร้างควรรู้ในเรื่องต่อไปนี้เป็นเรื่องเนื้อหา รูปแบบ ภาษา สัญลักษณ์และเวลาที่ใช้ในแบบทดสอบ การตั้งจุดมุ่งหมายเช่นนี้ก็เพื่อ

2.1 ลักษณะของผู้รับการทดสอบ หมายถึง กลุ่มผู้รับการทดสอบเป็นคนประเภทใด มีลักษณะเช่นใด การสร้างแบบทดสอบจะต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ เหตุที่ผู้สร้างแบบทดสอบต้องคำนึงถึงลักษณะของผู้รับการทดสอบเพราะมีองค์ประกอบของผู้รับการทดสอบหลายอย่างที่แตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ เชาว์ปัญญา อารมณ์ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ภูมิหลังด้านครอบครัวและอาชีพ ย่อมมีผลต่อการสร้างแบบทดสอบในเรื่องเนื้อหา รูปแบบ ภาษา สัญลักษณ์และเวลาที่ใช้ในแบบทดสอบ การตั้งจุดมุ่งหมายเช่นนี้ก็เพื่อพิจารณาใช้ภาษา รูปแบบ สัญลักษณ์และเวลาให้เหมาะกับผู้รับการทดสอบแต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น กลุ่มผู้รับการทดสอบเป็นคนตาบอดหรือหูหนวกก็ต้องใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์ที่เหมาะสมกับคนเหล่านั้น การกำหนดในการทำแบบทดสอบสำหรับคนแต่ละประเภทก็ย่อมแตกต่างกัน

2.2 **วัตถุประสงค์ในการนำแบบทดสอบไปใช้** การทดสอบอาจจะมีจุดมุ่งหมาย เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในงานต่าง ๆ เช่น

2.2.1 อธิบายคุณลักษณะของบุคคล เช่น วัดบุคลิกภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ สุขภาพจิต การปรับตัวทางสังคม เป็นต้น การวัดลักษณะดังกล่าวเพื่ออธิบายลักษณะบุคคลและสามารถทำนายอนาคตได้ เช่น ทดสอบความถนัดช่างเพื่อทำนายอนาคตนายแดง ว่านายแดงสามารถเรียนด้านช่างสำเร็จหรือไม่

2.2.2 คัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาหรือทำงานบางอย่าง การสร้างแบบทดสอบเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ก็ใช้แบบทดสอบที่แตกต่างจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ คือ ใช้แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนหรือแบบทดสอบวัดความถนัดทางวิชาการ เป็นต้น

2.2.3 จำแนกกลุ่มเพื่อจัดผู้รับการทดสอบเข้ากลุ่มตามลักษณะต่าง ๆ เช่น กลุ่มที่มีความสามารถด้านช่าง หรือกลุ่มที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำ เป็นต้น

การสร้างแบบทดสอบนั้น ควรให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และกลุ่มบุคคลผู้ตอบ เพราะคุณลักษณะของบุคคลนั้นมีตัวแปรหลายอย่างมาเกี่ยวข้องดังได้กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ผู้สร้างแบบทดสอบจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบด้วย

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยา

ขั้นตอนหรือกระบวนการในการสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยานั้น ผู้สร้างแบบทดสอบต้องเชื่อมโยงระหว่างแบบทดสอบที่สร้างขึ้นกับเป้าหมายและจุดประสงค์ของการวัดอย่างสมเหตุสมผล

แบบทดสอบทางจิตวิทยาแต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน วิธีการสร้างจึงเปลี่ยนไปตามรูปแบบ และจุดประสงค์ของผู้ใช้แบบทดสอบ เช่น วิธีสร้างแบบสำรวจความสนใจ หรือบุคลิกภาพ ย่อมแตกต่างจาก วิธีสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น อย่างไรก็ตามแม้ว่ากระบวนการสร้างแบบทดสอบจะแตกต่างกันไปตามประเภท และจุดมุ่งหมายของแบบทดสอบ แต่ก็มีขั้นตอนการสร้างบางขั้น ที่เพิ่มขึ้นตอน บางอย่างเข้าไป หรืออาจจะดำเนินการหลาย ๆ ขั้นตอนพร้อม ๆ กันได้ อย่างไรก็ตามการสร้างแบบทดสอบ ต้องอาศัยศาสตร์ที่เป็นวิทยาศาสตร์และศิลปะควบคู่กัน ใช้เหตุผลทางสถิติและตรรกวิทยาประกอบกัน รวมทั้งต้องพิจารณาในแง่ของการปฏิบัติ หรือการนำไปใช้ด้วย

สรุป

การทดสอบทางจิตวิทยาไม่ใช่สิ่งที่ทำกันได้ง่าย ๆ ซึ่งบางคนมีความคิดเพียงแค่ว่าจกัแบบทดสอบก็ จะสามารถทำได้โดยไม่รู้จักรที่มาหรือลักษณะของแบบทดสอบแต่ละชนิด เนื่องจากการทดสอบทางจิตวิทยา จะต้องผ่านกระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่งในการสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยาแต่ละชนิดจะต้องเข้าใจ เป้าหมายและจุดประสงค์ของการวัดเพื่อเชื่อมโยงกับแบบทดสอบที่สร้างขึ้น การทดสอบทางจิตวิทยาเป็น สิ่งที่ช่วยให้เราได้เข้าใจพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถที่จะทำนายพฤติกรรมและช่วยพัฒนาพฤติกรรมของ บุคคล สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามศักยภาพของบุคคลนั้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยพร วิชชาวุธ. (2523). การวิจัยเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญมั่น ธนาศุภวัฒน์. (2541, สิงหาคม). “การทดสอบทางจิตวิทยา,” วารสารครุศาสตร์. 1(2) : 9 – 14.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (Classical Test Theory). พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anastasi, Anne. (1982). Psychological Testing. Fifth edition. London : Collier Macmillan Publishers.
- Cronbach, Lee J. (1954). Education Psychology. New York : Harcourt, Brace And Company.
- John Toplis, Vic Dulewicz and Clive Fletcher. (1991). Psychological Testing: A Manager's Guide. Second edition. London : the Chartered Institute of Personnel and Development.